

מאת: עו"ד איילת רייך-מיכאלי

תביעות עובדים זרים - פסק הדין התקדימי אושר בבית הדין הארצי

קיבוצים ומושבים רבים מעסיקים עובדים זרים בענפי החקלאות השונים בהם הם עוסקים. תופעת הגשת התביעות של עובדים זרים כנגד מעסיקיהם לשעבר לא פסחה על הקיבוצים והמושבים ורבים מלקוחותיי נדרשים להתמודד מעת לעת עם תביעות מנופחות מטעם עובדים זרים שרובם עזבו כבר את הארץ. אף במסגרת מדור זה נדרשתי בעבר לסוגיה זו וצינתי כי לעיתים ניתן להדוף תביעה של עובד זר כבר בשלבים הראשונים להליך נוכח פגמים ביפוי הכח שנתן העובד התובע לעורך דינו. החלטה תקדימית בעניין זה, שתקשה וייתכן שאף תצמצם את הגשת התביעות של עובדים זרים נגד חקלאים, ניתנה ביום 18.1.15 על ידי בית הדין לעבודה בנצרת*. לא עברו ימים רבים וגם בית הדין הארצי לעבודה נדרש לסוגייה, לאור ערעור שהגיש העובד הזר על החלטת בית הדין האזורי. בהחלטה שניתנה לאחרונה (20.4.15)** דחה בית הדין הארצי את הערעור תוך שהוא מקבל את עמדת בית הדין האזורי ומאשר את החלטה התקדימית בעניין יפוי הכח. לאור חשיבות הנושא והשפעתו על מעסיקים רבים, בכללם קיבוצים ומושבים, אשר מתמודדים מול תביעות עובדים זרים, הריני להביא בפניכם את עיקרי החלטות בתי הדין האזורי והארצי.

באותו עניין הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בקשה לסילוק על הסף של תביעת העובד הזר, בטענה כי יפוי כח שניתן לעורך הדין אינו תקין. במסגרת יפוי הכח זה הסמיך התובע התאילנדי ביום 22.9.10 עורך דין מישראל לייצגו. יפוי הכח אושר על ידי נוטריון תאילנדי ביום 24.4.13. חתימת הנוטריון התאילנדי אושרה על ידי משרד החוץ התאילנדי ביום 26.4.13 וביום 30.4.13 אישר הקונסול הישראלי בבנגקוק את חתימתו של פקיד משרד החוץ התאילנדי.

טענת הנתבעת היתה כי בהתאם לסעיף 30 **לפקודת הראיות [נוסח חדש] תשל"א-1971** יפוי כח שנערך מחוץ לישראל יהיה כשר בהצהרה בכתב של אחד מעדי האימות שניתנה בפני אחד מאלה: (1) נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי (להלן: "**החלופה הראשונה**") (2) נוטריון ציבורי, שחתימתו הנוטריונית אומתה בכתב בידי נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי (להלן: "**החלופה השנייה**"). הנתבעת טענה כי הנוטריון שאימת את חתימת התובע לא היה נוטריון ציבורי ועל כן לא התמלאו דרישות החלופה השנייה ויפוי הכח פגום. מנגד טען התובע כי בתאילנד אין מוסד של נוטריון ציבורי ומחליפו זה שירות החוץ התאילנדי לפי הנחיות משרד החוץ הישראלי. בית הדין האזורי לעבודה דחה את טענת הנתבעת בדבר יפוי הכח הפגום. הנתבעת ערערה לבית הדין הארצי לעבודה אשר קיבל את הערעור וקבע כי **עסקינן ביפוי כח שאינו תקין**. יחד עם זאת קבע בית הדין הארצי כי לא ייתכן מצב שלקוחות תאילנדים יוותרו ללא ייצוג כאשר אין באפשרותם למלא את התנאי של אישור הנוטריון הציבורי. משכך החליט בית הדין הארצי להחזיר את הדיון לבית הדין האזורי על מנת שיבחן, עובדתית, את טענות התובע לגבי היעדר האפשרות לקיים את התנאי הנ"ל, וישקול מה המשמעות המשפטית של היעדר האפשרות האמורה (ככל שתוכח).

בית הדין האזורי לעבודה, אליו הוחזר התיק, קבע כי הוכח בפניו כי מוסד הנוטריון הציבורי בתאילנד אינו קיים. עם זאת, בית הדין דחה את טענת התובע לפיה השאלה האמיתית אינה האם קיום החלופה הראשונה אפשרי או לא אלא האם האופן בו חתם על יפוי הכח עונה על דרישות החלופה השנייה או לפחות מהווה תחליף מספק לה. בית הדין קבע כי לא ניתן להתעלם מטענות הנתבעת (וגם המדינה שהתבקשה ליתן עמדתה לשאלות שמעורר התיק) בענין האפשרות העומדת לפני התובע, לקיים את החלופה הראשונה. ואזכיר, כי לפי החלופה הראשונה יפוי כח שנערך בחו"ל יהיה כשר בהצהרה שבכתב של אחד מעדי האימות בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי. לשאלת בית הדין הודה בא כוחו של התובע כי לתובע אין בעיה לעמוד בתנאי החלופה הראשונה. לפיכך, בית הדין

קבע כי כדי שהתביעה תתברר על התובע להגיש, תוך 60 יום, יפוי הכח בהתאם לחלופה הראשונה, וכן שיהיה ברור ממנו מי המעסיקה כנגדה מייפה התובע את כוחם של עורכי דינו להגיש את התביעה.

כאמור, על החלטה זו הגיש התובע ערעור לבית הדין הארצי לעבודה. במסגרת הערעור טען התובע, בין השאר, כי בית הדין האזורי התעלם מן החלופה הראשונה, לפיה ניתן להגיש את יפוי הכוח בהצהרה בכתב של עד אימות (למשל עו"ד בפני נחתם יפוי הכח), שאושרה על ידי נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי. נטען כי קביעת בית הדין האזורי שלפיה על כל תובע להתייצב לפני הקונסול הישראלי באופן אישי מחמירה ומקימה חסם לגישה לערכאות.

בית הארצי לעבודה דחה את הערעור וקבע כי מקובלת עליו גישתו של בית הדין האזורי, כי נוכח העובדה שקיימת אפשרות לקיים את אחת החלופות שבסעיף 30 לפקודת הראיות (היינו את החלופה הראשונה), אין מקום לקיים דיון עקרוני תיאורטי בשאלה אם במקרה הנדון התקיימה חלופה ראויה להוראת החלופה השנייה.

בהתייחס לטענת התובע כי בית הדין האזורי התעלם מהאפשרות להוכיח יפוי כוח על ידי הצהרה שבכתב של עד האימות, קובע בית הדין הארצי שחלופה זו לא הועלתה על ידי התובע ולא נטען כי היא התקיימה ולכן בית הדין האזורי לא דן בה. ויוסבר, כפי שצוין לעיל, כי יפוי הכח באותו מקרה נחתם בפני נוטריון תאילנדי שחתימתו אושרה על ידי משרד החוץ התאילנדי. לאחר מכן אישר הקונסול הישראלי בבנגקוק את חתימתו של פקיד משרד החוץ התאילנדי. למעשה, נראה שבמקרה בו חתימתו של הנוטריון התאילנדי (שהיה עד לחתימת התובע על יפוי הכח והינו אחד מ"עדי האימות") היתה מאושרת ישירות מול נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי, היה יפוי הכח תקין. עם זאת, בית הדין הארצי מוסיף כי יש לתת את הדעת לפער הזמנים בין מועד החתימה על יפוי הכוח לבין מועד האישור של עד האמות לבין אישור הנציג הדיפלומטי או הנציג הקונסולרי.

ונסיים במילותיו החשובות של בית הדין הארצי: "זכותו של המעסיק לפני שהוא נדרש להתגונן בפני תביעה לדעת בוודאות כי העובד התובע חתם על יפוי כוח לבא כוחו ועומד מאחורי תביעתו. לכן, אין לקבל את טענת המבקש כי ניתן לבדוק את האותנטיות של יפוי הכוח ואמיתותו בשלב ההוכחות. אין מקום לדרוש מהמעסיק לשאת בהוצאות הכרוכות בהגנה בפני תביעה, אשר בדיעבד בשלב ההוכחות יתברר שהוגשה ללא שניתן יפוי כוח כדין להגשתה".

* סעש (נצי) 41588-06-13 PHENGCHUNMADAN THOTSAPHON נ' צופיה רובנשטיין (פורסם בנבו, 18.01.2015)

**ברע (ארצי) 6670-02-15 PHENGCHUEMNADAN THOTSAPHON נ' צופיה רובינשטיין (פורסם בנבו, 20.04.2015)

* המידע המופיע הוא כללי בלבד ואין בו בכדי להוות חוות דעת מוסמכת או ייעוץ מוסמך.

* "איילת רייך - משרד עורכי דין, נוטריון וגישור" מתמחה בקיבוצים, מושבים, תאגידים, בתחום המסחרי-חקלאי-מינהלי וליטיגציה.

* אנו מזמינים אתכם לבקר באתר האינטרנט שלנו: WWW.AYELET-RAICH.CO.IL

ובפייסבוק: "איילת רייך – משרד עורכי דין נוטריון וגישור".